

Sisäministeriö

Rajavartiolaitoksen esikunta

Puhelinvaihte +358 295 420 000

rajavartiolaitos@raja.fi

PL 3 / PO Box 3 – Vilhonvuorenkatu 6

MERIPELASTUSTOIMEN VALTAKUN- NALLISEN NEUVOTTELUKUNNAN JA MERIPELASTUSLOHKOJEN JOHTORYHMIEN TOIMINTA

1. YLEISTÄ

Meripelastustoimen suunnittelua, kehittämistä ja seuranta varten Rajavartiolaitoksen apuna on sisäasiainministeriön kolmeksi vuodeksi kerrallaan asettama meripelastustoimen neuvottelukunta. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii meripelastustoimeen hyvin perehtynyt Rajavartiolaitoksen virkamies. Neuvottelukunnassa ovat lisäksi tarpeellisessa määrin edustettuina muut meripelastusviranomaiset sekä alan keskeiset vapaaehtoiset toimijat. Neuvottelukunta ei osallistu pelastustoiminnan operatiiviseen johtamiseen vaaratilanteisiin liittyen.

Merivartioston apuna on meripelastuslohkon johtoryhmä, jonka toimintaa johtaa merivartioston komentaja. Meripelastuslohkon johtoryhmän tehtävät ovat operatiivisia ja hallinnollisia. Meripelastuslohkon johtoryhmää johtaa merivartioston komentaja tai hänen määräämänsä sijainen.

2. MERIPELASTUSTOIMEN NEUVOTTELUKUNTA

Meripelastustoimen neuvottelukunta on pysyvä valtakunnallisen tason yhteistyöelin, jonka päätehtävänä on toimia Rajavartiolaitoksen esikunnan apuna meripelastustoimen suunnittelussa, kehittämisessä ja seuraamisessa. Neuvottelukunta koostuu meripelastusviranomaisten lisäksi alan vapaaehtoisista yhdistyksistä ja muista yhteisöistä. Neuvottelukunnan toimivalta perustuu meripelastuslain (1145/2001) 5§:än

- Rajavartiolaitos (puheenjohtaja)
- Sisäasiainministeriön pelastusosasto
- Poliisihallitus
- Sosiaali- ja terveysministeriö
- Suomen ympäristökeskus
- Hätäkeskuslaitos

- Liikenne- ja viestintävirasto, Traficom
- Ilmatieteenlaitos
- Puolustusvoimat
- Tulli
- Väylävirasto
- Fintraffic Meriliikenteenohjaus Oy
- Fintraffic Lennonvarmistus Oy
- Suomen Meripelastusseura ry
- Ålands Sjöräddningsskällskap r.f.
- Suomen Punainen Risti
- Vantaan sosiaali- ja kriisipäivystys
- Valtion merelliset yhtiöt

Rajavartiolaitoksen esikunta on itsessään hallinnollinen johtoporras, joka ei osallistu meripelastuksen etsintä- ja pelastustoimien operatiiviseen johtamiseen, vaan sen tehtävänä on hankkia ja osoittaa riittävät voimavarat merivartiostolle meripelastustoimen järjestämiseen, sekä kehittää ja ylläpitää meripelastuksen sopimusjärjestelmää. Meripelastustoimen suorituskyvyn suunnittelussa, kehittämisessä ja valvonnassa samoin kuin meripelastustoimeen osallistuvien viranomaisten ja vapaaehtoisten toiminnan yhteensovittamisessa meripelastustoimen neuvottelukunnalla on keskeinen merkitys.

Meripelastustoimen neuvottelukunta kokoontuu säännöllisesti vähintään kolme kertaa vuodessa, sekä erikseen tarvittaessa. Neuvottelukunnassa käsitellään meripelastustoimea koskevat merkittävimmät hankkeet sekä aloitteet. Neuvottelukunta tarjoaa lisäksi eri hallinnonaloille selkeän kanavan, jonka kautta meripelastustoimea koskeva tiedonvaihto on tehokkaasti toteutettavissa valtakunnallisella tasolla. Neuvottelukunnalla on valtakunnallinen ohjaus- ja kehittämisrooli. Neuvottelukunta käsittelee myös valtakunnallisen meripelastuksen yhteistoimintasuunnitelmaan esitettävät muutokset ja päivitystarpeet.

3. MERIPELASTUSLOHKON JOHTORYHMÄ

Suomen meripelastustoimen vastuualue on jaettu Länsi-Suomen meripelastuslohkoon ja Suomenlahden meripelastuslohkoon. Meripelastustoimesta Länsi-Suomen meripelastuslohkolla vastaa Länsi-Suomen merivartioston komentaja ja Suomenlahden meripelastuslohkolla Suomenlahden merivartioston komentaja.

Meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtäviä johdetaan Länsi-Suomen meripelastuslohkolla Turun meripelastuskeskuksesta ja Suomenlahden meripelastuslohkolla Helsingin meripelastuslohkokeskuksesta. Merivartioston komentajalla on lohkonsa meripelastustoimen johtajana operatiivisen toiminnan yleisjohtovastuu. Samalla hän toimii linkkinä hallinnollisen toiminnan ja operatiivisen toiminnan välillä.

Merivartioston komentajalla on meripelastustoimen johtajana apunaan tarvittaessa meripelastuslohkon johtoryhmä. Johtoryhmän tehtävät voivat olla puhtaasti operatiivisia tai hallinnollisia. Meripelastuslohkon johtoryhmän operatiivisena tehtävänä on vaaratilanteen sitä edellyttäessä meripelastusjohtajan tukena sovittaa yhteen viranomaisten, vapaaehtoisten yhdistysten ja muiden tahojen meripelastustoimen alaan kuuluvat tehtävät sekä hankkia käyttöön tarvittaessa muita lisäresursseja.

Johtoryhmään nimetään tarvittavien tahojen edustajat ja heille varajäsenet. Johtoryhmän kokoonpano ja johtoryhmän työskentelyyn osallistuvat ratkaistaan tapauskohtaisesti kulloinkin käsillä olevan tilanteen mukaan. Merivartioston komentaja tai hänen määräämänsä henkilö toimii johtoryhmän puheenjohtajana. Todellisten merellisten onnettomuustilanteiden lisäksi johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti merivartioston komentajan koolle kutsumana, lähtökohdaisesti vähintään kerran vuodessa. Näihin kokoontumisiin sisällytetään myös johtoryhmän koulutus- ja harjoitustoimintaa sekä

johtoryhmän hälytysjärjestelyjen testausta.

Meripelastuslohkon johtoryhmässä ovat edustettuina tärkeimmät

sidosryhmät. Näitä voivat olla esimerkiksi:

- pelastustoimen
- merenkulkuviranomaisten
- poliisin
- puolustusvoimien
- sosiaali- ja terveystoimen
- ympäristöviranomaisten
- varustamojen
- laivan huolintayhtiön
- salvage-yhtiön
- vakuutusyhtiöiden
- VTS-palveluntarjoajan edustajat.

Johtoryhmän edustajien koollekutsuminen tehdään onnettomuustilanteessa tapauskohtaisen tarveharkinnan perusteella.

Tarvittaessa meripelastuslohkon johtoryhmää voidaan laajentaa viranomaisten sekä vapaaehtoisten yhdistysten ja muiden yhteisöjen valtakunnallisen johdon edustuksella, jos onnettomuuden laajuus tai onnettomuuden muu erityisluonne sitä edellyttää. Meripelastuslohkon johtoryhmää käytetään myös hallinnollisesti merivartioston apuna meripelastustoimen suunnittelussa.

Monialaonnettomuus- tai suuronnettomuustilanteessa johtoryhmän tärkein tehtävä on voimavarojen hankkiminen meripelastustoimelle, erityisesti meripelastusjohtajalle sekä yhteistoiminnan varmistaminen niin viranomaisten kuin muidenkin sidosryhmien välillä. Merivartioston komentaja määrittelee johtoryhmän työskentelytavan.

Meripelastuslohkon johtoryhmää voidaan hyödyntää myös muissa merellisissä toiminnoissa, muun muassa suojapaikkapäätösten valmistelun tukemisessa, ympäristövahinkojen pelastustoiminnan käynnistämisessä

ja -torjuntatoimen johtamisessa ja suunnittelussa sekä merkittävimmissä merellisissä tilanteissa, joissa nimenomaan johtoryhmän tai sen osan voidaan katsoa tuovan tukea/ asiantuntemusta operatiivisessa johtovastuussa olevalle viranomaiselle. Nämä tehtävät määritellään yksityiskohtaisesti meripelastuslohkojen suunnitelmia.

Pyyntö johtoryhmän koolle kutsumiseksi muussa kuin meripelastustoimea tai Rajavartiolaitoksen johtovastuulla olevaa ympäristövahinkojenpelastustoimintaa koskevassa tapauksessa, tulee osoittaa merivartioston johtokeskukseen.